Poštn a plačana v gotovini.

ŠTEV. 281.

V LJUBLJANI, sreda, 15. decembra 1926.

Posamezna številka Din 1.—.

LETO III.

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan zjutraj, izvzemši nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20·—, inozemstvo Din 30·—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO: SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13. TELEFON ŠTEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 2.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Patriotizem od zgoraj.

Ob vsaki priliki se ponavlja ista napaka. Če se osnuje pri nas odbor patriotičnega in potrebnega društva, tedaj se običnо sestanejo vsi predstavniki naših uradov in javnih korporacij, ki sestavijo iz svoje srede odbor, ki naj potem izvede organizacijo novega društva.

Običajno je potem efekt zelo nezadovoljiv, ker vse skupaj diši mnogo preveč po komandiranem, kar ne privablja ljudi. Je to oni predvojni patriotizem od zgoraj, ki vsled obilice samih odličnih ljudi ne prodre v mase. Samo tisto društvo pa je močno in samo tista organizacija silna, ki ima svoje korenine usajene globoko v živo silo naroda. Zakaj če je korenina močna, so tla zdrava, potem ni nobene nevarnosti, da ne bi izraslo močno drevo, dočim tudi najlepša krona drevesu ne pomaga, če so njegove korenine le slabo utrjene v zemlji.

Samo patriotizem od spodaj nekaj velja in ni ravno razveseljivo, da je treba to ponavljati našim ljudem, ki so morali to resnico za časa svetovne vojne več ko enkrat spoznati. Tudi največja ženialnost srbskih generalov ne bi pomagala, če ne bi bil srbski kmet prožet od nacionalne misli. Samo spodaj utrjeni patriotizem je mogel zmagati tudi po Albaniji.

Od zdolaj mora priti patriotizem in potem bo zgoraj sam od sebe. Nikdar pa ne bo nasprotno se dogodilo in zato je treba s komandiranim patriotizmom nehati.

Prva naloga vsakega patriotičnega društva mora zato biti, da prodre v narod. Zato mora izbrati tak način organizacije, ki bo res demokratična in kjer se bo čutil tudi najpriprostejši državljan neprisiljeno. Nikakor ni res, da morajo odbori nekaj reprezentirati. Pravico reprezentirati imajo samo **meceni** in oni, ki **delajo**. Zlasti pri patriotičnih društvih mora to veljati. Vendar se samo po sebi razume, da ne bo noben državni funkcionar oviral patriotičnega društva v delovanju, temveč ga nasprotno podpiral, pa čeprav ni v odboru društva. Veliki reprezentantni odbori brez mecenov so sama ovira za delo, ker zahtevajo silen aparat in nepotrebne obzirnosti na vse strani, kar je vse sama zamuda časa. Kdor dela, samo ta spada v odbor, kdor pa misli le reprezentirti, ta spada le med dobrotvore lavecdruštva. Mnogo več zaleže priprost delavec, ki privede društvu ves svoj okraj kakor še tako odličen državni funkcionar, ki reprezentira samo svoj urad. Že sestava odbora mora pričati o demokratičnem ustroju društva in šele potem bo imelo to društvo privlačno silo.

Zlasti pa bo agitacija za patriotično društvo lahka, če bodo ljudje videli, kako se povsod naša uprava zboljšuje, kako napreduje naša konsolidacija. Tu čaka naše državne funkcionarje nad vse hvaležno delo in to delo bo več koristilo patriotičnemu društvu ko pa vse njih reprezentiranje v odboru.

Da pa ne bo nobenih nesporazumljenj in nobenih nepotrebnih zamer, izjavljamo, da so vsa naša izvajanja mišljena samo splošno in da konkretno ne mislimo na nobeno določeno društvo. Pač pa vidimo, da se pozablja ravno pri patriotičnih društvih na propagando med narod in vendar je ta propaganda najvažnejša. In da se ta propaganda začne, da se skrbi, da bo imelo vsako patriotično društvo tudi naroden značaj, da bo vedno pritegnjen tudi narod, zato naše besede.

Upamo, da bodo naše besede tudi tako razumljene in da se bo v svobodni Jugoslaviji širil patriotizem le od spodaj in da ne bo prišel le od zgoraj. Zakaj tak patriotizem drži le malo in velja samo oni, ki je izšel iz ljudskih src.

Uzunović zopet prejel mandat za sestavo delavne vlade.

Beograd, 15. decembra. Včeraj so se nadaljevale avdience na dvoru. Od 9. do 10. je bil na dvoru dr. Spaho, od 10. do 11. Velja Vukičević v imenu skupine Ljube Jovanovića, za njim pa dr. Nikić v imenu svojega kluba. S tem so bile te avdience zaključene. Po 12. uri je bil poklican na dvor Marko Trifković. Na dvornem maršalatu je bil tudi Krsta Miletić. Ta poset je v toliko važen, ker se spravlja v zvezo s predvčerajšnjo avdienco Ace Stanojevića. Krsta Miletić je na dvoru dobil odgovor, za katerega je zaprosil Aca Stanojević.

Po teh dopoldanskih dogodkih so se sestali načelniki opozicije dr. Korošec, dr. Spaho in Davidović in se posvetovali o avdiencah za rešitev krize.

Popoldne ob 5. je bil na dvoru Marko Trifković, ki je odhajajoč od tam rekel: »Nihče nima mandata.« Za tem je Trifković odšel v radikalni klub, kjer ga je nestrpno čakalo večje število poslancev. Vršila se je konferenca, na kateri je Trifković obvestil poslance o položaju.

Ob 6. je odšel na dvor Uzunović. Ko se je vrnil z dvora, je izjavil, da je dobil mandat za **razširjeno delovno koalicijo.** Na vprašanje novinarjev je dal Uzunović še naslednja pojasnila: »Nj. Vel. kralj je konzultiral zastopnike parlamentarnih skupin, nato pa še predsednika narodne skupščine. Po tem konzultiranju je kralj na predlog skupščinskega predsednika blagovolil meni poveriti mandat za sestavo vlade. Ker sem že bil na položaju predsednika vlade in ker sem že tudi pred nekaj dnevi imel mandat za sestavo vlade, ki ga pa iz znanih razlogov nisem mogel izvršiti, mislim, da ni potrebno Vam še posebej omenjati, da bo ostala linija političnega in delovnega programa ista. Razlika med prejšnjim, neizvršenim mandatom in sedanjim je v tem, da je pri prvem šlo za rekonstrukcijo kabineta, medtem ko ima sedanji mandat širšo bazo. Ta trenutek se mi zdi, da bo moj poskus šel po tejle poti: Jutri se obrnem najprvo na radikalni klub in ga obvestim, da sem dobil mandat. Zahteval bom od kluba odobrenja in pristanka, da začnem izvrševati mandat. Če dobim dovolj zaupanja, bom poskusil vse ter proučil situacijo s parlamentarnimi skupinami v isti vrsti, kakor so se vršile konzultacije. Nadejam se, da me boste pri tem poslu podpirali tudi Vi.«

——

Mnenja političnih krogov o Uzunovićem mandatu.

Beograd, 15. dec. Vse popoldne je včeraj poteklo v pričakovanju rezultata konzultacij. V vseh parlamentarnih krogih je bilo zbranih mnogo poslancev, ki so pretresali aktuelna politična vprašanja, izmenjavali misli ter delali kombinacije. Nemalo senzacijo je v vseh parlamentarnih krogih izzvalo to, da se je pojavil v narodni skupščini po svoji avdienci Marko Trifković, zlasti ko se je izvedelo, da je Uzunović določen za mandatorja krone; čeprav so najbolj poučeni v parlamentarnih vrstah že prej trdili, da bo Uzunović zopet dobil mandat za rešitev krize.

Opozicionalne stranke so bile naziranja, da je bil Uzunovićev mandat dozdaj neprekinjen in da ima on dolžnost, sestaviti delovno vlado, za katero se mu puščajo svobodne roke. Druge parlamentarne skupine pa so takoj računale na možnost, da Uzunović svojega mandata eventualno tudi ne bo mogel izvršiti. Najvažnejše je mnenje, ki ga zastopajo radikali. Tam so najprej konstatirali, da se je **Marko Trifković** po svoji avdienci izrekel **proti vsakemu razpisovanju skupščinskih volitev v tem času.** To svoje stališče je razložil ne samo kot predsednik skupščine, temveč je svoje naziranje tudi utemeljeval povdarjajoč potrebo, da se sestavi delovna vlada. Na osnovi tega Trifkovićevega mnenja je tudi krona sinoči poverila Uzunoviću mandat za sestavo vlade.

Vedenje Marka Trifkovića napram Uzunoviću se je radikalom zdelo nekako zagonetno, ker je res čudno, da je Trifković kroni priporočil Uzunovića. Radikali smatrajo, da je Uzunoviću tako omogočeno, priti danes pred klub in tam razložiti svojo politično vlogo v tej krizi in svoje mnenje o splošnem političnem položaju.

Glede Uzunovića so radikali razdvojeni. **Pašićevci** smatrajo, da **ni mogoča nobena kombinacija z Uzunovićem,** ker je bil protivnik pokojnega Pašića. Radikalni centrum pa se nasprotno zavzema zanj. Zaradi tega različnega naziranja se smatra, da ponovni Uzunovićev mandat nima formalnega značaja, temveč da ima čisto političen pomen, ker se mora radikalni klub danes napram temu mandatu opredeliti. Če Uzunović dobi večino, bo stopil v stik z drugimi skupinami, če ne, pa bo vrnil mandat in kriza se bo začela razvijati v drugem pravcu. Zato je seja radikalnega kluba najvažnejši dogodek v tej kritični situaciji. Izgleda, da bo Uzunović naletel na močno zapreko. Pri mnogih radikalih vlada prepričanje, da Uzunović ne bo mogel začeti izvrševati svojega mandata. Če pa Uzunović vrne mandat, bo po mnenju radikalov nastala jako značilna situacija v parlamentu, ker bo pravica kandidature za mandatarja krone za Uzunovićem prešla, kakor predvidevajo, na Marka Trifkovića, ki bo pa sprejel isto politično linijo, ki jo obsega že sedanji mandat.

——

PREDLOGI ŠEFOV STRANK.

Beograd, 15. dec. Popoldne je bil izdan komunike o poteku dopoldanskih konzultacij na dvoru. Komunike slove:

1. Dr. Mehmed **Spaho** je stavil isti predlog za rešitev krize kakor Ljuba Davidović.

2. Mnenje **Velje Vukičevića** je: Sestaviti je treba vlado, ki naj izvede saniranje težke gospodarske krize. Pobijati se mora korupcija, izenačiti zakonodavstvo in uvesti treba hitro in vestno administracijo, tako da narod zopet zaupa v upravo. Uprava bodi strankarsko neokužena in v vseh panogah državne uprave naj se izvede največja varčnost. — Če vse to ne gre, **naj se razpišejo volitve.**

3. Mnenje dr. **Nikića** je: Sestavi naj se delovna vlada, ki naj skuša lojalno izvajati politiko **narodnega sporazuma.**

Iz pisarne predsedstva ministrskega sveta: Beograd 14. decembra 1926.

OB MEJI SE NE SME ZEMLJA PRODAJATI BREZ POSEBNEGA DOVOLJENJA

Beograd, 15. dec. V projekt novega finančnega zakona je sprejeta tudi določba, da naši državljani v pasu 50 km od državne meje ne smejo v nobenem slučaju odsvojiti nepremičnih posestev zlasti kompletnih zemljišč in zgradb, če ne zaprosijo prej odobrenja notranjega in vojnega ministrstva.

Grčija spoznava italijansko nevarnost.

London, 15. dec. »Timesu« javljajo iz Aten, da so vsi grški listi, posebno pa venizelistični, začeli prav resno pojmovati situacijo, ki je nastala na Balkanu po sklenitvi italijansko-albanske pogodbe. Posebno povdrjajo listi, da bo Italija sedaj, ko je umrl Pašić, poskušala vse svoje konkurente popolnoma potisniti v kot. Po sodbi teh listov se je Albanija naslonila na Italijo iz potrebe, ker za svojo neodvisnost ni mogla najti boljšega poroka. — Če bi bila zveza med Grčijo in Jugoslavijo ostala še v veljavi, bi se bila Albanija gotovo priključila svojim sosedom in to tembolj, ker bi se Jugoslavija in Grčija, kadar bi uredili medsebojne odnošaje, utegnili pobotati tudi z Bolgarijo in bi se tako ustvarila široka zveza balkanskih držav. Nekateri listi tudi povdarjajo potrebo, da se takoj zopet **začno pogajanja za obnovo grško - jugoslovenske zveze,** da bi se tako onemogočilo vmešavanje tujcev v interna balkanska vprašanja.

ODLOČILNA SEJA RADIKALNEGA KLUBA.

Beograd, 15. dec. Radikalni klub je sklican za danes dopoldne ob 11. na sejo Te seje se bodo udeležili tudi nekateri člani glavnega odbora, med drugimi tudi sam Aca Stanojević. Člani glavnega odbora bodo navzoči zato, da se bo eventualno lahko izvedelo tudi za mnenje glavnega odbora. S tem se klub izogne raznim razmotrivanjem, ki bi sicer sledila o priliki današnje razprave. Vsi politični krogi z interesom čakajo na današnji sestanek, ker bo od njega odvisen razvoj nadaljnjih prilik.

KRVAV SPOPAD MED FAŠISTI IN TOPNIČARJI V GENOVI.

Pariz, 15. dec. »Petit Journal« potrjuje vest z italijansko-francoske meje, da je v Genovi prišlo do spopada med vojaki in med fašistovsko milico. Do spopada je prišlo, ker neki topničar ni pozdravil častnika milice in je častnik vojaka zaradi tega oklofutal. Vnela se je nato prava bitka med topničarji in med fašistovsko milico ter je bilo baje več mrtvih. Dotični artiljerijski polk je bil takoj nato premeščen v Turin.

NOVI SOVJETSKI POSLANIK V LONDONU.

London, 15. dec. V političnih krogih govore, da bo za Krasinovega naslednika imenovan Rosenhold, ki je že pred Krasinovim imenovanjem vodil posle londonskega poslaništva.

ČEŠKA POLICIJA KONFISCIRALA LISTE ZARADI MASARYKOVEGA GOVORA.

Praga, 15. dec. »Rude Pravo« javlja, da je policija zaplenila »Pravdo«, ki izhaja v Ostrovu zaradi nekih stavkov iz govora predsednika Masaryka. Iz istega razloga je policija v Bratislavi zaplenila neki madjarski list.

KANDIDATURE HSS.

Zagreb, 15. dec. Današnji »Dom« piše, da bodo predsednik in drugi člani vodstva HSS kandidirali za oblastne volitve. Predsednik bo kandidiral v Zagrebu in na prvem mestu v Zlatanu in Klanjcu, podpredsednik dr. Maček na prvem mestu v Zagrebu, podpredsednik Predavec v okraju dugoselskem, Štefan Košutić v Zagrebu, Djuraj Krnjević v varaždinskem okraju. Tako bo vse vodstvo HSS prišlo v oblastno skupščino v Zagrebu. Nasprotnikov HSS v tej skupščini najbrž sploh ne bo.

Jugoslovenski nacionalizem v italijanski luči.

Milan, 12. decembra.

Jugoslovenskemu občinstvu že znani italijanski novinar, beograjski poročevalec tukajšnjega »Secola«, Italo Zingarelli, objavlja v današnjem »Secolu« pod naslovom »Naša poizvedovanja v Jugoslaviji: Nacionalisti onstran Jadrana« zelo zanimive podatke o svojih opazovanjih v Jugoslaviji, a kar je še tem značilnejše, jih objavlja ravno sedaj, ko odnošaji med Italijo in Jugoslavijo vkljub vsemu oficijelnemu prijateljstvu ne le niso prijateljski, temveč kažejo vse znake očitne sovražnosti. Zdi se torej, kakor da bi hotel milanski fašistovski list z objavo teh opazovanj le še polagati polena na ogenj in podžigati le že do skrajnosti razvneto napadalno strast fašistovskih urejenih in neurejenih tolp. Priobčevanje takih stvari ob takem času ima oni pomen, ki naj bi tistim, ki so poklicani v to, odprl oči, da bi videli, kaj se snuje in kuje pod krinko prijateljstva.

V uvodu svojega poročila, datiranega iz Beograda, omenja Zinsarelli, da Italija ne sme prezirati delovanja jugoslovanskega nacijonalizma in njegovega vpliva na balkansko in jadransko politiko in zapirati oči pred aktivno, zelo spretno duševno pripravo bojevitega naroda, ki je predisponiran za megalomanijo. Če se čita v neki knjigi, da v Parizu prebivajo Francozi in Srbi, se je temu mogoče edino le smejati, ali če ista knjiga trdi, skuša dokazovati, da je Italija zelo majhna in da so vsi Italijani majhni, ko ste veliki samo Jugoslavija in njena zaveznica Francija, je stvar že manj smešna in človek že išče skritih namenov. Da je v vojaškem priročniku tiskano, da mora vedeti vojak, da je njegova država ogrožena od neprijateljev, Italijanov, Nemcev, Madjarov in Bolgarov, in Italijanov na prvem mestu, je mnogo, a da »Vojni list«, službeno glasilo vojnega ministrstva priporoča Daskalovićevo knjigo o Kobaridu, ker se pravi v knjigi, da tu ni bila samo avstrijska zmaga, temveč tudi jugoslovanska ker so bile udeležene hrvatske in slovenske čete, je pa preveč.

Zingarelli omenja potem, kako so avstrijski vojaki v vojni prepevali, da bodo naše škali Italijane in da pridejo v Rim, da tam osvobode jetnika papeža, a sedaj da se ponavlja isto v Jugoslaviji, ko izjavlja Radić, da bo moralno ujedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev šele tedaj popolno, ko bodo pretrgane vse zveze z Rimom, ko se jugoslovanska mladina uči, da bi vojna z Italijo ne trajala niti dva tedna, da se gre v Rim z enim armijskim zborom in da Italijani poleg tega, da so ugrabili Gorico in druge stvari, ne da bi bili v svetovni vojni bogve kako napenjali svoje moči, še zlostavljajo papeža. Neko pri nunah vzgojena dekle da je pot to pretvezo odklonila službo pri neki italijanski družini.

Neki Srb je dejal Zingarelliju: »Ne smete pozabiti, da ima naš narod izredno bojevit značaj, in zna samo eno: organizirati vojsko.« A Zingarelli pripominja, da je vse to res in da je v resnici treba za to trajne, vsakdanje priprave, a to delo da opravljajo mnogoštevilna nacijonalistična društva, stara in nova, in pa tisk, ki je pod neposrednim vplivom teh društev.

Dočim so taka društva v Italiji, seveda po Zingarellijevi trditvi, skoraj popolnoma opustila svoje delovanje, je v Jugoslaviji najmogočnejše tako društvo slovita »Narodna obrana«, ki je povzela svoj stari iredentistični program, naperjen proti Italiji, Grški, Avstriji in zaveznici (sic!) Rumunski, zahtevajoč od Grške Solun, od Avstrije celovško okrožje, od Rumunije pa ostali Banat. »Kaj se hoče od Italije ni treba praviti, ali nekatere pokrajine pristajajo na boj proti nam (Italijanom) bolj zato, ker se pokoravajo staremu podedovanemu ivstrijskemu mišljenju, kot pa zaradi ljubezni do Reke in Jadrana, bolj zato, ker smo mi porušili podonavsko monarhijo kot pa zaradi ljubezni do Zadra. (G. Zingarelli ima naravnost bujno domišljijo. Op. ur.). Odtod izhaja paradoksni položaj, da moremo v Srbiji vendar še, čeprav s težavo in ne med omladino, najti nekaj prijateljev, dočim je v Hrvatski in Sloveniji enotna protiitalijanska fronta popolna.«

Narodni obrani, ki ima članstvo v vseh družabnih slojih, predseduje kot častni predsednik zelo mladi prestolonaslednik Mihajlo, (kar ni res!)«, a dejanski predsednik ji je vojvoda Stepa Stepanović. Narodna obrana dobiva podporo od vojnega ministrstva, ima v Beogradu svoje prostore z ordonancami, ki ji jih daje na razpolago vojno ministrstvo, ima tajne seje, ali sodeč po njenem službenem glasilu, ki je redno po večini posvečeno italijanskim vprašanjem, se v teh sejah po Zingarellijevem mnenju govori le o Italiji. Pred tremi meseci, takoj po framazonskem kongresu, da je bila kratka seja, v kateri se je, kakor se zdi, sklenilo, da naj se v zunanji politiki vzdržujejo dobri odnošaji, a ne da bi se opustila duševna priprava, dokler ne bo vojaška organizacija dovršena, kar naj bi trajalo pet ali šest let. »In vendar bodo politiki, ki morajo kot člani Narodne obrane pospeševati njeno propagando, še nadalje govorili sosedom o prijateljstvu.«

V Narodni obrani so včlanjeni Sokoli, ki so tudi iredentisti in antiitaliani, potem pa tudi še druga nacionalistična društva, v prvem redu »Jadranska Straža«. Program tega društva je že v njenem imenu. Ste sicer dve tendenci: srbska, ki teži proti Solunu, hrvatska pa na Jadran, a jadranske je lahomržna in bolj priljubljena. »Jadranska Straža« razvija torej program pretežno jadranske ekspanzije, vzpostavitve slovanstva Jadrana in obrambe Dalmacije. Dobiva 600.000 dinarjev letno podpore od vlade in ima svoj sedež v Splitu. V svrho pobijanja italijanske propagande, »ki je pač ni,« prireja po vsakem jadranskem kongresu v Italiji svoj kongres, kar se je zgodilo tudi letošnjo pomlad po milanskem kongresu.

Nato razpravlja Zingarelli o »Orjuni«, katera da postavlja proti hrvatski, srbski in slovenski tendenci skrajno nacionalistično tendenco, čisto in izključno jugoslovansko. V začetku se je morala vreči proti Radiću in radićevskemu separatizmu. »Sadovi njenega delovanja, katere vlada, dasiravno dobavlja orožje za vojaške vežbe, zatajuje, se vsled moči kampanilizma še ne morejo smatrati za znatne. Na vsak način pa je koristna ciljem nacijonalne ekspanzije in iredentizma, tako, da zasluži, da se spominja danes, a jutri pa da se ji sledi.«

Zingarelli trdi potem, da jugoslovenski tisk in javno mnenje ne obstojata neobčutljiva pod vplivom nacijonalističnega gibanja, kar da se je posebno pokazalo tedaj, ko se je poizkušalo razširiti knjižnico Pavla Giordanija o rešitvi srbske vojske po Italiji. Jugoslovenski tisk, da se je tedaj le toliko pobavil s to knjižnico, da je pripomnil, da so Italijani tedaj, ko je prišla srbska vojska preko Albanije storili premalo, če celo niso skušali le še povečati nesrečo. Nadalje toži, da je o vsej »italijanski vojni« izšla v Jugoslaviji ena sama knjiga, ona že omenjena Daskalovićeva o Kobaridu, ki se je zelo razširila med narodom. Daskalović, da je za svojo knjigo uporabil nemške vire, potem uradno italijansko poročilo, »ki ga je svoj čas izdala tedanja, medla vlada, da bi potolažila jezo našega nezavednega trga,« in pa Valorijevo zgodovino vojne, »katere se oprijema, da bi se opravičil za očitek strahopetnosti na račun naše (italijanske) vojske«. Ali Daskalović, da je slabo tolmačil Valorijevo misel. Italijani, da so več govorili o Kobaridu kot Francozi o Charleroiju, Angleži o Cambraiju, Nemci o Marni in Avstrijci o Vittoriju Venetu, a srbski vojvoda Bojović da v svoji »Obrani Kosova polja« pripoveduje, da so v bojih pri Skoplju in Kačanih »srbske čete pobegnile od poveljnika divizije do zadnjega vojaka,« ker pač vojna prinaša taka presenečenja tudi najmočnejšim: bistvena stvar je, da se zna zmagati jutri, četudi se danes ni vzdržalo. Toda Daskalović da ni hotel videti drugega, a za njim da je tudi Radić ponosno trdil, da so si na Soči jugoslovanske čete priborile prve zmage nad Italijo in da se Lahi boje Hrvata kot vraga, a če ima šajkačo na glavi, pa kot dveh vragov. In potem da se je, ko Tegetthofa zaradi njegovega izrazitega nemštva, dasiravno je Mariborčan, vendar ni mogoče proglasiti za Jugoslovana, vrgla v svet paradoksna trditev, da je bila zmaga pri Visu leta 1866. jugoslovanska zmaga, ker je bilo moštvo na avstrijskih ladjah dalmatinsko, in da je ta zmaga največje važnosti za bodoče konflikte.

»Kako je potem mogoče, ko je stvar taka, da se potrpežljivi Italiji očita nezadostno prijateljstvo?« vprašuje Zingarelli in dostavlja vprašanje, v katerih laških listih se je po podpisu rimskega pakta napadala ali očrnjevala Jugoslavija, v katerem italijanskem gledališču so se peli za Jugoslavijo žaljivi kupleti, kakor se je to dogajalo, kakor pravi on, v Beogradu, ker da se je celo pozivajo Jugoslovanski narod, naj goji mržnjo proti Italiji, da bo mogel nekega dne maščevati Zader in Trst. In da je neposredno po tretjem atentatu na Mussolinija najrazširnejši jugoslovenski list (potemtakem »Politika«, ki je pa ne imenuje, priobčil karikaturo, kjer italijanski bersaljer vprašuje francoskega vojaka: »Kako pojde, če se bomo zopet morali vojskovati?« in mu Francoz odgovarja: »Vrniti se bom moral na Piave, kakor leta 1917.«

»Brez zamere jugoslovenski kolegi,« tako zaključuje Zingarelli, »ali ravno tako odkrito je treba reči, da sta Nazario Sauro in Battisti italijanska junaka, dasiravno se izven Italije dela, kakor da bi se ne vedelo za te imeni, in da sta De Pinedo in Nobile prvaka našega plemena, če tudi se skuša simpatično zamolčevati vsak italijanski uspeh na polju znanosti ali industrije, na vojaškem in sportnem, političnem in socialnem. Da bi se Italija napravila majhna in slabotna, ne zadostuje, da se to tiska, ravno tako, kakor za to, da bi se preprečilo ponosno plapolanje kake zastave v svetu, ne zadostuje, da se zastava strga na kakemu konzulatu.«

Kakor rečeno, Italo Zingarelli z objavo teh svojih le preveč netočnih opazovanj najbrž ni napravil fašizmu in Italiji ravno največje usluge, vsaj v sedanjem času ne, in še tem manj, ker jima ni odkril nič takega, kar bi se ne moglo videti in vedeti vsak čas, česar bi ne mogel opaziti vsak, kdor ima oči, da vidi, in ušesa, da sliši, ne da bi bil poseben poročevalec enega največjih italijanskih listov. V ostalem pa bodi povedano njemu in vsakomur, ki misli, da razkriva, pisoč o takih stvareh, svetu morda kake skrbno prikrivane tajnosti, da v Jugoslaviji nihče ne čuti niti volje niti potrebe, da bi skrival komu izvajanje in uveljavljenje nacionalne ideje!

»JUTRO« — PROTEKTOR NARODNE RADIKALNE STRANKE V SLOVENIJI.

K temu se nam od merodajne strani poroča:

Jutrovsi si delajo silnih skrbi, kako bo postopala NRS pri volitvah v oblastno skupščino. Pri tem delijo nauke in lekcije, kakor da bi bila NRS le privesek SDS, po priliki tako kakor je sedanje vodstvo narodnih socijalistov v Ljubljani. NRS bi morala postopati po njihovem diktatu, ako ne, je njen nastop le za »zgago«. Seveda si pri tem domišljujejo, da bi šli pripadniki NRS, če bi ne imeli lastnih kandidatur, voliti — kandidate SDS. Kakšna zmota. Vsako drugo stranko prej, kakor pa SDS.

Očitajo NRS zveze z Nemci s klerikalci, s socijalisti in to v tistem trenutku, ko se sami pehajo za te zveze ter moledujejo za njihove glasove. Pa pri njih je to le — politika, pri drugih pa »narodni« in »napredni« greh.

V pondeljek je imel pododbor za Št. Jakobski okraj svoj članski sestanek. Jutrovci so imeli na tem sestanku svojega »špijona«. Na tem sestanku je bila komemoracija za pok. N. Pašićem. Pozneje se je govorilo tudi o volitvah. Iz tega sestanka je »Jutro« napravilo zborovanje vseh radikalov v Ljubljani ter po podatkih svojega plačanega izvestitelja vedelo povedati, da se je proglasila kandidatura dr. Ravniharjeva. Hinc illae lacrimae! Odtod »Jutrova« jeza! Pa je za enkrat poročilo še napačno in škoda je vsake pare — posebno v teh za Jutrovca tako slabih časih —, ki so jo žrtvovali za naročeno poročilo. »Jutro« pa naj si zapomni, da NRS ne bo hodila njega prosit dovoljenja, če sme in koga sme kandidirati. To je čisto njena stvar in stvar njenih pristašev.

Eno tolažbo pa si je »Jutro« le dalo, ko pravi, da je dr. Ravnihar ob poslednjih volitvah k svojim 800 glasovom prejel od DSS celih 600. Ako za januarske volitve deva teh 600 glasov v svoj račun, bo račun prav gotovo »štimal«. Po volitvah bomo odšteli teh 600 glasov od celokupnega števila za kandidate SDS oddanih glasov, bomo vsaj videli, koliko jih bo ostalo pristnih esdeesarskih glasov. Bomo tako svobodni in »Jutro« po volitvah spomnili na ta račun. Pa ta račun je prav tako napačen, kakor oni, ki ga delajo z volitvami v Trgovsko zbornico, kjer reklamirajo za sebe vse glasove že mrtvih volilcev in pa vse stotine prisleparjenih glasov ter na ta način zase izračunavajo večino. Zato »Jutru« nujno svetujemo, naj že neha s svojo z ničemer upravičeno komando in s tutorstvom nad slovensko javnostjo. Časi, ko so smeli brez kazni vihteti bič terorizma, so davno že minuli.

Politične vesti.

= **Konzultacije na dvoru so zaključene.** Včeraj dopoldne je bil najprej sprejet v avdienco vodja muslimanov dr. **Spaho.** Za njim je bil sprejet Velja Vukičević, kot namestnik obolelega Ljube Jovanovića. Nato je bil sprejet še dr. Nikić. Od hrvatskih federalistov in Nemcev ni bil sprejet nihče. O poteku avdience ni hotel nihče podati nobene informacije. Za včeraj popoldne je bila napovedana še avdienca Marka Trifkovića, s čemur bodo konzultacije zaključene. Komu bo poverjena sestava nove vlade je čisto nejasno. Največ se govori o Marku Trifkoviću in Nikoli Uzunoviću. — Splošno se sodi, da pride do koncentracijske vlade, ki bi bila zlasti z ozirom na zunanje- politično položaj države nujno potrebna.

= **Nesramnosti fašistovskega režima.** Uradna »Agenzija Stefani« komentira italijansko-albansko pogodbo ter očita Franciji, da ona hujska Jugoslavijo. Pri tem je uradni italijanski dopisni urad celo tako nesramen, da očita Jugoslaviji, da se vsled italijansko-albanske pogodbe samo zato razburja, ker je nameravala zasesti severozapadni del Albanije. Zlasti Skader, da je hotela Jugoslavija osvojiti. Ta trditev italijanskega dopisnega urada je neverjetna nesramnost. Po rimskem paktu je Italija obvezana, da obvesti Jugoslavijo o vsaki pogodbi, ki bi jo hotela skleniti s kakšno balkansko ali srednjeevropsko državo. To obvezo pa je Italija, ki se itak dobro spozna na kršitev mednarodnih obvez, cinično prelomila in s tem pokazala svoje »prijateljstvo« do Jugoslavije v pravi luči. In to je vzrok, da se razburja Jugoslavija, dočim so fantazije Agenzie Stefani o jugoslovanskih zavojevalnih namenih v Albaniji ordinarna kleveta. — Upamo, da bo Beograd po tej kleveti še bolje spoznal italijansko prijateljstvo in da ne bo niti minuto odlagal ter italijanski kompromisni predlog brez debate zavrnil. To bo tudi najboljši odgovor na italijanske klevete.

= **Bolgarski tisk o naši in o balkanski krizi.** O novi konstelaciji na Balkanu po Albansko-italijanskem paktu piše opozicionalno »Zname«, organ demokratske stranke, sledeče: »Jugoslovanska kriza je istočasno zunanja in notranja. Rešitev te krize more biti efektna le potom zunanjega in notranjega pomirjenja. Baza politike mora biti izmenjana v duhu politike balkanske solidarnosti. Ta politika bo prišla z malo zamudo, če naš zapadni sosed, ki je od vojne dalje gojil proti nam mržnjo, lojalno in z radostjo sprejme bolgarsko-jugoslovensko zbližanje, za katero se je v Beogradu vedno prav malo delalo. Socijalistično glasilo »Napredak« pa pravi: »Notranji kaos balkanskih držav je kompleten. Rumunija je v plamenu težke dinatijske krize. Grčija se še ni opomogla po vojaških uporih in vojaških državnih udarih. Jugoslavija je v znaku avtonomističnih pokretov Hrvatov, Slovencev in Črnogorcev. V Bolgariji preprečujejo konsolidacijo slabotne stranke. Zunanja situacija balkanski držav je težka. Izolacija Bolgarije ni več tako nevarna, to pa se mora zahvaliti situaciji svojih sosedov, ki jih skrbe sedaj lastne težkoče. Edina točka, ki razsvetljuje mrak, je zavest, ki se po malem zbuja v Beogradu in v Atenah: zveza z Bolgarijo. Te diskusije se zaenkrat ne upajo spraviti na konkretno bazo.

= **Po ženevskem sporazumu.** Do spora ma je prišlo, ker je Stresemann sprejel francoski predlog, ki ga je pred dvema dnevoma odklonil Po tem predlogu odloča v slučaju nesoglasja v vprašanjih nemške oborožitve Zveza narodov in sicer z večino glasov, dočim je Nemčija preje zahtevala, da ima priti spor pred posebno razsodišče. Ker je Nemčija to zahtevo opustila, je nato hitro prišlo do sporazuma. Zunanji ministri so bili vsi pravzaprav že preje edini, nevarnost pa je bila, da bi njih vlade pod vplivom skrajnih nacionalistov sporazum preprečile. Ker vlade tega niso storile, je dokaz, da ni v Locarnu započeto delo samo fraza, temveč da ima realno vrednost. Vladni in demokratični krogi v Nemčiji in Franciji doseženi sporazum toplo predstavljajo, dočim so nacionalisti zelo ogorčeni.

Ch. Lucieto: 11

Spomini francoskega vojnega detektiva.

7. poglavje.

Eden najlepših bojnih činov.

Oni dan, bilo je meseca avgusta l. 1917., se je naša ladja »Dunraven« zibala na valovih Gaskonjskega zaliva. Vsak mornar, ki bi jo bil videl, bi bil dejal, da je eden »transport«, ki so ob onem času vozili iz Anglije proti Levanti, mimo Gibraltarja in preko Sredozemskega morja, in kojih vloga je obstojala v tem, da so vozili živež in streljivo zavezniški armadi v Orijentu.

V resnici je bil pa naš »Dunraven«, ki mu je poveljeval Gordon Campbell sam, strahovito oborožen, čeprav je bil edini vidni top na njem bedna cev 58 mm, postavljen na zadnjem delu ladje. Ne samo, da so bili po vsej ladji skriti številni topovi, temveč sta tudi dva vedno pripravljena torpeda ležala v svojih ceveh na spodnjem delu ladje. Tako nas je neko jutro, ko se je začelo daniti, srečal nemški podmornik in nas začel loviti. Ko smo ga opazili, smo se delali, kakor da bi bili silno preplašeni. Začeli smo močno kuriti stroj, vozili sempatja, da bi se na ta način umaknili torpedu in začeli tudi streljati na podmornik, pri tem pa seveda skrbno pazili, da ga nismo zadeli.

Lahko si mislite, da je bilo to skoraj nadčloveška žrtev od naših tovarišev, kajti skoraj vsi so bili oficirji, specijalizirani v topovskem streljanju, ki bi bili z igračo s prvim strelom potopili na dno morja sovražni podmornik, če bi imeli v rokah drug top kot 57 mm... in seveda, če bi jim bilo to dovoljeno. Toda bedasto bi bilo samo iz prazne častihlepnosti protiviti se povelju.

Na krovu smo imeli samo en namen: privabiti podmornik v bližino naših topov. Čez približno tričetrt ure nam je podmornik poslal eno granato, o kateri je smatral, da je dobro zadela, kajti gost dim se je dvignil iz strojnega oddelka. V resnici pa je ta dim prihajal iz posebne cevi postavljene na krovu in priprave, ki je bila urejena tako, da je dim lahko bil več ali manj gost in da so Huni, ki o tem ničesar niso vedeli, mislili, da so resno poškodovali našo ladjo.

Ko nas je zadela ta granata, je komandant dal povelje ustaviti ladjo in spustiti rešilne čolne v morje. »Panic party« na krovu, to se pravi oni izmed nas, katerim je bilo naročeno, da se obnašajo preplašeno, so takoj stopili v akcijo in tako dobro delali, da sta dva rešilna čolna polna ljudi naravnost strmoglavila v morje.

Na krovu smo lahko čuli glasni smeh in hura klice nemških mornarjev, za katere je bil ta prizor nekaj imenitnega.

Polovili smo plavače in kot je bilo ukazano, so se rešilni čolni oddaljevali v predpisani smeri, to se pravi tako, da bi bil prišel podmornik v ogenj naših topov, v slučaju, če bi bil preiskal rešilne čolne in njih vsebino.

Na žalost tega ni storil. Približal se je na 300 m »Dunravenu« in izstrelil tri nove granate, ki so to pot na krovu povzročile veliko nesrečo. Prva teh granat je spustila v zrak veliko granato, ki je bila spravljena na ladji in ki je vsebovala 140 kg kordita*. Ta eksplozija je vrgla oficirja, kateri je poveljeval streljanju iz njegove postojanke. V svoji občudovanja vredni hladnokrvnosti je ta oficir, čeprav je bil težko ranjen, zlezel na svojo postojanko nazaj, ne da bi bil črhnil.

Dve drugi granati sta se razleteli v municijskem skladišču. Kmalu so se začeli dvigati oblaki dima, ki pa to pot niso bili umetno narejeni. Javili so komandantu Gordonu Campbellu, da bo šla njegova ladja v zrak. Ko je videl nevarnost, je ravno hotel dati povelje za streljanje, ko se je veter obrnil in zapihal dim med podmornik in »Dunraven«, tako da je sovražnika popolnoma zakril. Streljati pod takimi pogoji bi bila blaznost, kajti ne samo da ne bi bili zadeli podmornika, temveč bi ga bili pregnali.

---

* Močno razstrelivo. (Op. prev.)

Francoski nacionalisti pravijo da pomeni ženevski sporazum novo kapitulacijo Francije in novo okrepitev Nemčije. Nemški nacionalisti pa so nejevoljni, ker čutijo, da je njih politika zopet doživela neuspeh in da so demokratične stranke po doseženem sporazumu zopet okrepljene. — Vsi pravi prijatelji miru morajo biti s tem samo zadovoljni, ker samo demokratične stranke bodo ohranile prepotreben mir.

= **Bethlenovo volilno nasilje s številkami dokazano.** Pri volitvah v okraju Budapešta-okolica so bile vladne kandidatne liste predlagane od 28.000 volilcev. Toliko volilcev je kandidatne liste podpisalo. Sedaj pa so se vršile volitve in ker so te v mestnih okrajih tajne je glasovalo za vladne liste samo 15.000 volilcev, torej skoraj še enkrat manj, kakor pa je bilo predlagateljev liste. To je najjasnejši dokaz, da so bili volilci prisiljeni podpisati vladne liste in iz tega se tudi jasno vidi, kako bi povsod volitve izpadle, če bi bile tajne.

= **Prvi uspehi opozicije.** Nad vse značilno za madjarske volitve je, da je opozicija dosegla prve uspehe šele pri tajnih volitvah in da je tu dobila več glasov ko vlada. Tako so prejeli socialni demokrati pri volitvah v Budimpešti-okolici 22.123, vladna stranka 15 tisoč 950, demokrati 10.232, krščanska gospodarska stranka 7895 in fašisti 5167 glasov. Izvoljeni so: Socialna demokrata Propper in Szabo, trgovinski minister Herrmann, demokrat Bela Fabian in član krščanske-gospodarske stranke Haller. Socialni demokrati so imeli prej tri mandate in so torej sedaj enega izgubili.

= **Končni rezultat madjarskih volitev** bo po vladni prognozi sledeč: Vladna stranka 174 mandatov (+ 28), vladi prijazna krščanska gospodarska stranka 33 (+ 8), brezstrankarske kupine 8 (— 12), agrarci 3 (— 1), fašisti 2 (— 6), malomeščani 1, demokrati 8 (— 5), socialni demokrati 16 (—8).

Francoski proračun je bil v parlamentu sprejet s 410 proti 135 glasovi. Dohodki so proračunjeni na 40,099 milijonov, izdatki pa na 39.634 milijonov frankov. Suficit znaša torej 464 milijonov frankov.

= **boj v komunistični stranki še ni končan.** Na seji eksekutive Kominterne je Kamenjev krepko branil svoje opozicionalno stališče. Dejal je, da ne taji, da se je opozicija oddaljila od marksističnega programa, toda vodstvo stranke je naredilo prav isto napako. Vodstvo je krenilo na desno in to se zlasti vidi v mednarodni politiki in v rusko-angleškem odboru. Prepričanje večine, da je mogoča v posamezni državi socialistična izgradnja države ni drugo ko nadomestilo za pojm mednarodne revolucionarne perspektive z nacionalno reformistično. S tem priznava vodstvo stranke, da je socialistična revolucija nemogoča. Govor Kamenjeva je bil sprejet z glasnim ugovarjanjem in Rikov je proti Kamenjevu vehementno nastopil ter žel za svoj nastop glasno odobravanje. Sodijo, da je po tem govoru Kamenjev silno izgubil na simpatijah in da je stvar opozicije definitivno izgubljena. — Na seji je bila nato prečitana tudi deklaracija **jugoslovanskih komunistov,** ki se popolnoma izrekajo za vladno stališče. Slično deklaracijo so podali tudi madjarski komunisti. — Debata se je nato prekinila in se bo nadaljevala v pondeljek, ko bo podal Stalin obsežen referat. Večina naglaša, da so se vse sovjetske organizacije Rusije izjavile proti opoziciji.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sreda, 15. decembra: Drugi breg. Red E.
Četrtek 16. decembra: zaprto.
Petek 17. decembra: Triglavska bajka. Slavnostna predstava v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja. Red D.
Sobota 18. decembra: ob 16. uri popoldne Slaba vest. Dijaška predstava po znižanih cenah. Izven.
Nedelja 19. decembra: Triglavska bajka. Izv.

Opera:

Začetek ob pol. 20. uri zvečer.

Sreda 15. decembra: Manon. Red B.
Četrtek 16. decembra: Zidinja. Red C.
Petek 17. decembra: zaprto.
Sobota 18. decembra: Tannhäuser. Red E.
Nedelja 19. decembra: ob 15. uri popoldne Carmen. Ljudska predstava pri znižanih cenah. — Izven.

»Manon«. Po presledku enega leta se poje v naši operi idealno lepa francoska opera »Manon«, delo komponista Masseneta, ki si je svojilo ves svet. Zasedba te opere je ista kakor v lanskisezoni. Glavne vloge so v rokah ge Lovšetove ter gg. Banovca, Mitroviča in Rumplja. Poleg njih sodelujejo še ga Poličeva, ga. Potučkova in ga Ribičeva ter g. Mohorič. Opera polna sladkih melodij je imela zmeraj veliko privlačno silo. Sredna predstava se vrši za abonente reda B.

Konfiteor Arturja Honeggerja: »Polagam veliko važnost na glasbeno arhitekturo, katere ne žrtvujem nikdar iz literarnih ali slikarskih ozirov. Pretirano morda nagibam k iskanju polifonske celote. **Moj veliki vzor je Bach**. . Ne iščem kakor nekateri proti-impresijonistični glasbeniki poti nazaj v harmonično priprostost. Nasprotno sem mnenja, da se moramo posluževati harmoničnega materijala, ki ga je ustvarila šola naših prednikov, toda v drugačnem smislu, namreč kot podlage linijam in ritmom. Bach se poslužuje elementov tonalne harmonije, kot bi se jaz želel posluževati zgradb moderne in mnogo tonalne harmonije.« — M. Paul Landormy je objavil predstoječi odlomek iz pisma avtorja Pastoral d' Eté, katero izvaja orkestralno društvo Glasbene Matice na koncertu v pondeljek, dne 20. t. m. v Unionu. Sporedi in vstopnice so dobijo na razpolago vMatični knjigarni.

Dnevne vesti.

ZA NARODNO ZDRAVJE.

Za vse se brigamo Slovenci, za mnogo potrebnega, za marsikaj nepotrebnega, pa tudi za precej nepotrebnega, za svoje zdravje pa, ki je podlaga za vse, pa storimo silno malo. Dragocene zdravstvene ustanove in naprave, ki naj skrbe za izboljšanje ljudskega zdravja, so skoro vse prišle od zgoraj, kot bi jih prinesel Miklavž z razliko, da se otroci njegovih daril vesele in jih skušajo razumeti, pri nas pa navadno manjka sploh vsakega razumevanja in se morajo take zdravstvene ustanove boriti ne le z denarnimi težavami, ampak celo s predsodki tistih, za katere so namenjene!

Res je, da gremo v tem oziru naprej, počasi, a vendar! Nismo sicer še tako daleč, da bi se vsak od nas zavedal važnosti zdravstvenega stanja našega ljudstva, še manj smo tam, da bi mi sami stavili zahteve po novih zdravstvenih napravah, niti tako daleč še nismo, da bi imeli svoje društvo, ki bi čuvalo zdravje naroda. Takšna društva imajo že skoraj vsi narodi, pri nas pa obstoja doslej edino v Lukovici.

Kaj razveseljivo dejstvo je torej, da se ustanovitev takega društva tudi pri nas v Ljubljani že pripravlja, ustanovni občni zbor tega društva bo v nedeljo, dne 19. t. m.

Novo zdravstveno društve se ima brigati za zadosten številčen prirastek otrok in to zdravih otrok, skrbeti mora za te otroke v prvih letih življenja, ko jim lahko največ škodujejo nespametne navade staršev ali rednikov. Zato mora poučevati stariše in vse ljudi, ki imajo opraviti z otroki o pravilnem negovanju otrok, po načelu; zdrav zarod, zdrav narod!

Širiti mora med najširše sloje pouk o higijenskem življenju, o zdravju in bolezni, o negi bolnikov, na ta način varuje ljudstvo pred kužnimi boleznimi, ter tako zmanjšuje umrljivost na teh boleznih. Treba se mu je zavzemati za čistoto povsod, predvsem tam, kjer žive društveni člani.

Društveni člani se drže zdravstvenih pravil, so tako vzgled drugim v higijenskem življenju, število članov mora vedno napredovati. Društvo prireja ankete in javne shode o zdravstvenih vprašanjih, prireja poučna predavanja, dalje obvešča svoje člane tudi pismeno o stavljenih vprašanjih glede pametnega higienskega življenja.

Izdaja letake, lepake, brošure s spisi o perečih zdravstvenih zadevah, da skrbi na ta način, da so vsi člani, pa tudi drugi vedno pravilno poučeni; tako na primer v času razsajanja nalezljivih bolezni. Društvo prireja tudi razstave in na ta način najbolj nazorno razširja zdravstveni pouk.

Vse to pa bo društvo lažje vršilo, če bo ustanavljalo zdravstvene naprave, ki bodo delale po društvenih navodilih. V Ljubljani nam je n. pr. silno potreben Zdravstveni dom, ki ga pa ne bomo nikdar imeli, če si ne bo vzelo društvo za nalogo, da ga postavi.

Zelo važno delo čaka torej društvo, ki se bo šele ustanovilo; delo in namen je drugačno, kot drugih društev. Naj ne bo človeka, ki bi z veseljem ne pozdravil njegove ustanovitve in mu po svojih močeh pomagal!

— **Proslava kraljevega rojstnega dne.** V petek se proslavi po vsej državi na svečan način kraljev rojstni dan. V cerkvah vseh konfesij se vrše svečane službe božje, ki jim bodo prisostvovali po odredbi prosvetnega ministrstva učenci vseh ljudskih, strokovnih in srednjih šol.

— **Rezervni oficirji** se opozarjajo na naredbo ministra vojne in mornarice Dj. br. 23321 od 25. julija 1926, glasom katere naj komandanti mest v smislu čl. 174 službenih pravil I. del od njih obvezno zahtevajo, da ob državnih praznikih (Vidov dan, 1. in 17. december) v uniformi prisostvujejo službi božji. Ker se naredba že izvršuje, se vsem prizadetim objavljajo sledeča pojasnila: V uniformi mora prisostvovati vsak, kdor jo je že prejel; kdor je še nima, naj prisostvuje v civilni obleki z znakom. Kdor se iz opravičenih razlogov ne bi mogel udeležiti slovenosti na državni praznik, naj o tem pravočasno obvesti s pismenim raportom komandanta mesta odnosno komandanta pristojnega vojnega okruga. Rezervni oficirji naj pridejo k službi božji korporativno in tako pravočasno, da bodo pred cerkvijo še pred prihodom najvišjega vojaškega dostojanstvenika. V namen naj se zberejo na določenem kraju pol ure pred pričetkom cerkvene svečanosti, ki je za zdaj enotno določena na 11. uro. Za Ljubljano je zbirališče v pisarni pododbora, za Celje pa Narodni dom. Po službi božji morajo iti vsi rezervni oficirji na častitanje k najvišjemu vojaškemu dostojanstveniku. V vsem se je ravnati po navodilih, ki veljajo za aktivne oficirje. Člani naj pomnijo, da jim Združenje rezevrnih oficirjev ministrsko naredbo le tolmači; izvrševanje naredbe je pa stvar vojaških komandantov; zato je v tem oziru vsak sam in posebej odgovoren, za kar naj mu služi predstoječe pojasnilo in navodilo, po katerem mu bo izvrševanje naredbe vsekakor olajšano. — Pododbor Ljubljana.

— **Za rezervne oficirje.** Ljubljanski člani Združenja rezervnih oficirjev, ki se bodo na rojstni dan Nj. Vel. kralja dne 17. decembra 1926 udeležili svečanosti v stolni cerkvi, naj se zberejo točno ob pol enajstih v pisarni pododbora (Kongresni trg 1, II. nadstropje), odkoder bo skupeň odhod. — Pododbor Ljubljana.

— **Predsedništvo deželnega sodišča v Ljubljani** razglaša, da je vložišče pri deželnem sodišču v Ljubljani za sprejemanje vlog od strank, ki jih vložijo osebno, odprto ob delavnikih od 8. do 11. ure in od 15. do 17. ure. V praznikih od 8. do 12. ure in v nedeljah in državnih praznikih, v katerih počiva poslovanje sodišča, od 9. do 12. ure. — Kandidatne liste za razpisane volitve v oblastno skupščino se vsled tega lahko vlagajo le v zgoraj označenem času v sobi št. 120, II. nadstropje justične palače v Ljubljani in poteče rok za vlaganje kandidatnih list z ozirom na določbo čl. 9. zakona o oblastni-srezki samoupravi dne 20. decembra 1926. ob 17. uri.

— **Brezplačno potovanje z državnimi potnimi avtomobili.** Na podlagi ministrske odredbe so oproščene voznine sledeče osebe: 1. inženjerji gradbenih direkcij in sicer po dvakrat na mesjec: 2. šefi telegrafskih in telefonskih sekcij, kadar potujejo službeno; 3. vojaki (redovi) na službenem potovanju; 4 progovni čuvaji, kadar opravljajo ovire na telegrafsko-telefonskih progah, in sicer samo po eden v isti smeri. 5. Otroci do 4. leta če ne zavzamejo posebnega prostora. Podoficirji nimajo pravice do brezplačne vožnje in orožniki tudi ne, pač pa morajo dati pošto orožnikom na njih zahtevo potrdilo o plačani vožnji. V potrdilu je navesti tudi progo, za katero je orožnik plačal voznino.

— **Bakrene telefonske žice.** Ministrstvo pošte in brzojava je odobrilo večji kredit za nabavo bakrenih brzojavnih in telefonskih žic ter razpisalo zadevni natečaj. Žice bodo služile za izmenjavo dosedanjih jeklenih, v kolikor so te še v vporabi.

— **Občni zbor Kmetijske družbe za Slovenijo** bo v četrtek 16. t. m. ob 11. dopoldne v »Mestnem domu« v Ljubljani. Spored: 1 Poročilo predsednika. 2. Poročilo o delovanji glavnega odbora v l. 1925. 3. Predložitev družbenega računa za l. 1925. 4. Volitev novih članov odbora v šmislu § 18. družbenih pravil, ki jim je po žrebu določeno izstopiti, in sicer: a) enega izmed predsedstva; predsednik Sancin, b) treh članov za bivšo Kranjsko namesto izžrebanih; Ivana Ažmana, Lovro Petovarja in Bohuslava Skalickega, ter c) treh članov za bivšo Štajersko in sicer namesto po žrebu določenih: Mihaela Brenčiča, Jakoba Jana in Mihaela Hrastnika. 5. Obravnava o predlogih glavnega odbora. 6. Obravnava o predlogih podružnic. Da ne bo kake pomote, se obveščajo delegati podružnic, da se ta občni zbor začne točno ob 11. dopoldne. Overovljenje delegatov v Mestnem domu začne pa že ob desetih, da ne bo to formalno delo oviralo začetek občnega zbora ob določenem času. Polovična vožnja po železnici zaprošena.

— **Poravnave tiskovnih pravd.** Včeraj bi se morale vršiti dve sodnijski razpravi radi prestopkov zakona o tisku. Prva razprava bi se morala vršiti vsled tožbe tržiškega župana g. Lončarja, proti g. Knafliču, odgovornemu uredniku »Slovenca«, radi nekega dopisa iz Tržiča, druga pa vsled tožbe g. E. Gangl proti učitelju Ivanu Štefetu radi nekega »Poslanega« v »Učiteljskem tovarišu«. Pri obeh tožbah so se prizadete stranke poravnale tik pred razpravo, nakar sta razpravi odpadli.

— **Razpis mest policijskih stražnikov.** Zagrebška policijska direkcija razpisuje 25 mest policijskih stražnikov. Podrobnosti se izvedo pri omenjeni policijski direkciji.

— **Razpis poštarskih mest.** Razpisano mesto poštarja v Toplicah pri Novem mestu (II.-2) ter mesto pogodbenega poštarja v Slivnici pri Celju. Prošnje je vložiti v obeh slučajih do dne 24. decembra t. l. pri poštnem ravnateljstvu v Ljubljani.

— **General Magdalenić umrl.** Predvčerajšnjim je umrl v Vrnjčci (Srbija) bivši srbski general Mihajlo Magdalenić. General Magdalenić je bil v stari srbski armadi znan kot izboren vojaški strokovnjak. Napisal je nebroj vojaško-strokovnjaških brošur. Za časa prve srbsko - turške vojne je bil poveljnik I. srbskega pionirskega bataljona ter si je stekel v tej lastnosti posebne zasluge. Po smrti Aleksandra Obenoviča je bil upokojen.

Popolna razprodaja

tudi na obroke vseh predmetov, damske, moške in otročje konfekcije, dežnih plaščev, klobukov itd. se vrši pri tvrdki

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg štev. 5.

Le v prvem nadstropju. Vhod samo skozi vežo. Prodaja se pod nakupno ceno.

— **Društvo jugoslovanskih akademikov v Mariboru** priredi pod pokroviteljstvom soproge g. velikega župana dr. Pirkmayerja dne 5. januarja 1927 v veliki dvorani Narodnega doma svoj tradicijonalni VII. elitni ples. Ker je čisti dobiček te prireditve namenjen podpori revnih akademikov, prosimo ostala društva, da se ozirajo na ta datum. — Društvo jugoslov. akademikov v Mariboru.

— **Razpust gospodarskih društev v Istri.** Puljska prefektura je odredila razpust Gospodarskih društve v Pazinu, Zminju in Kaštelirju. Vzrok je bil ta, ker so ti denarni zavodi slovenski. Povod je zahteva pazinskih fašistov, menda celo proti volji oblasti. — Značilno je pri vsem zlasti to, da so vsi ti zavodi po Zadružni Zvezi, pri kateri so včlanjeni, organizirani pri osrednjem zadružnem organu v Italiji, ki je v fašistovskih rokah, med tem ko so nekatere italijanske zadruge še zunaj tega organizma.

— **Prihod prvega prefekta v Gorico.** Te dni je prispel prvi prefekt v Gorico. Kakor znano je doletela ta čast Anzelma Cassinija, ki si je že svoječasno pridobil zasluge za »slovansko prebivalstvo« kot prefekt v Puli.

— **Razbojnik France Klemen zopet prost.** Drzni vlomi Franceta Klemena so znani. Znano je tudi, da je simuliral lopov, ko so ga vtaknili v preiskovalni zapor, blaznost, vsled česar je bil oddan v umobolnico na Studencu, odkoder je s pomočjo svoje ljubice pobegnil v Italijo. V Italiji je bil aretovan, ker pa je italijanski državljan, ga seveda niso hoteli izročiti našim oblastem, temveč so ga iz neznanih vzrokov izpustili. Te dni se je pojavil zopet v Jugoslaviji, kjer izvršuje zopet svoj stari poklic. Doslej je vlomil na večih krajih v Loški dolini in v Logu pri Brezovici. Posebne sreče ni imel. Odnesel je, kolikor je znano, povsod le manjši plen. Upati je, da pride kmalu zopet v pest pravice in da bodo sedaj kompetentni faktorji bolj oprezni ter ga po vseh pravilih ukovali, da ne bo zopet pobegnil.

— **Zopet krvav zločin pobesnelega orožnika.** Žandarmerijski kaplar Milan Kradić, ki služi v Beogradu je prišel te dni ob 11. zvečer v spremstvu svojega tovariša Marka Turajdžije pred vojašnico 18. pehotnega polka na periferiji mesta ter hotel vstopiti. Ker ni vedel gesla, ga je na straži stoječi vojak zavrnil. Toda predrzni žandar ga je surovo odrinil in šel mimo njega. Ker je zaklical stražar za njim, kot je predpisano »stoj!« ter nameril puško proti njemu, je snel tudi žandar svojo puško z rame, sprožil in pogodil vojaka naravnost v srce, da se je zgrudil pri priči mrtev na tla. Nato je dirkal pobesneli žandar dalje ter iskal dežurnega oficirja, ki ga pa ni našel, ker se v poslopju ni izpoznal. Pri tem je prilomastil v sobo, v kateri se nahaja blagajna ter oddal na vojaka, ki je stražil blagajno dva strela, ga zadel v prsi in težko poškodoval. Nato je tekel dalje in prišel v sobo telefonista. Tudi na tega je hotel streljati. Ker pa v puški ni imel nobenega naboja več, je moral to opustiti. Zato je potegnil bajonet ter hotel telefonista zabosti. Medtem ga je dohitel cel vod vojakov, ki so ga zgrabili in zvezali, nakar ga je odvedla uklenjenega patrulja v zapor. Zaslišan, je vse priznal. Izgovarja se, da je izvršil svoje zločine v silni razjarjenosti, ker je bila žaljena — njegova vojaška čast.

— **Slavna igralka Lavalliere gre v samostan.** Slavna francoska gledališka igralka Eva Lavallière, v predvojnem času ena prvih zvezd na pariških odrih, se je odločila, da gre v samostan. Vstopila bo v frančiškanski samostan v Hyeresu pri Marseille-u. Umetnica živi že več let samotno življenje v majhni vili v Vogezih. Sedaj je svoje malo posestvo prodala in čaka v Toulonu, da bodo formalitete končane, da vstopi v samostan.

— **Podružnica Jugoslovenske Matice za koledvorski okraj.** Danes ob 8. uri zvečer predava v Akademskem domu, Miklošičeva cesta št. 5. prof. dr. Joža Lovrenčič: Iz življenja naše Goriške. Vstop prost. Vljudno vabljeni vsi.

— **Gospodinje!** Izšel je »Gospodinjski koledar« Jugoslovenske Matice za l. 1927, ki vsebuje mnogo poučnih člankov in razprav o domačem gospodinjstvu, praktične nasvete za hišo in dom ter obilno novih kuhinjskih receptov. Poleg tega obsega koledar praktično urejen trošovnik za domačo knjigovodstvo za vse dni v letu. Naprodaj je pri vseh podružnicah Jugoslovenske Matice v Sloveniji, po vseh knjigarnah in v pisarni Jugoslovenske Matice v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7.-II. Cena Din 20, za člane Din 15. — »Gospodinjski koledar« je spominska knjiga vsake gospodinje. Zato, segajte po njem.

Ljubljana.

l— **Mestni gospodarski urad** odda takoj na Cojzovi cesti brezplačno 34 kostanjevih dreves potrebnim ljubljanskim prosilcem v izkopanje s štorom vred in prisvojitev. Interesenti naj se oglasijo v mestnem gospodarskem uradu soba št. 15. dne 15. decembra 1926 med 10. in 12. uro dopoldne z dokazili o uboštvu in pristojnosti glede nakazila drevja in daljših navodil.

l— **Akademija ljubljanskih srednješolskih zavodov.** V proslavo rojstnega dne Njega Veličanstva kralja Aleksandra I. priredi Društvo učiteljev glasbe v četrtek, dne 16. t. m. ob 20. uri v Unionski dvorani akademijo, katere spored izvajajo gojenci ljubljanskih srednjih in strokovnih šol. Na vsporedu so poleg državne himne, katero zapojo združeni pevski zbor srednješolcev, še slavnostni govor, razne deklamacije, klavirske in vijolinske solotočke ter nastopi treh srednješolskih zborov in pa zbora ženskega in moškega učiteljišča v Ljubljani. Zbore vodijo posamezni učitelji petja odnosno glasbe na dotičnih zavodih. Resno moramo pozdraviti idealno stremljenje naše mladine, ki se v svojem prostem času kaj rada posveča glasbi ter isto goji z vsem navdušenjem. Sad svojega dela bode pokazala mladina na tej akademiji, ki je prvi nastop te vrste v našem mestu. Vstopnice za akademijo se prodajajo v Matični knjigarni. Ravnotam se dobiva tudi podrobni spored.

l— **Spored koncerta ljubljanskih šolskih pevskih zborov,** ki se vrši v četrtek, dne 16.

t. m. ob 20. uri v Unionski dvorani, 1. Slavnostni gvor realca Bizjaka. 2. Skupni nastop vseh pevskih zborov: Klemenčič: »Oj poglejte ptičke« in Tome: »Majeva. 3. Kosovski Sokolovi. Deklamira Knaflič Dragica. 4. Skrjabin: Preludij. Suk: Humoreska. Igra na klavirju Lipovšek Marjan. 5. Gotovac: Smješno čudo in Mokranjac: Mirjano. Mešana zbora, poje zbor obeh učiteljišč. 6. Prohazka: Iz hribov in Schubert: Čebelica. Za vijolino in klavir igrata Pfeifer Leon in Lipovšek Marjan. 7. Premrl: Rože za Marijo, Dvignimo skupni krog, dvoglasna deška zbora s klavirjem. 8. Brnobič: Stankova smrt. Mešani zbor, sopran-solo s spremljevanjem harmonija in klavirja. 9. Pregelj: Slovenska mladina svojemu kralju. Deklamacija Lenčekove. 10. Mehul: Molitev za vladarja, mešani zbor s harmonijem in klavirjem. — Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

1— **Ljubljanski Sokol« naznanja,** da se vrši nadaljno predavanje saveznega načelnika br. dr. Murnika v četrtek, 16. t. m. točno ob 8. uri zvečer v sejni dvorani.

1— **Srednješolsko društvo** »Zora« priredi v soboto 18. decembra 1926 ob 8. uri zvečer pod okriljem društva »Soča« v Ljubljanskem dvoru akademijo, nakar opozarjamo naše člane in prijatelje. — Prireditev se vrši brez vstopnine.

1— **Za ponesrečene planince** dr. Lubca, Pavla Šumana in Alojzija Reggija opravi Aljažev klub SPD slovesno zadušnico v četrtek 16. t. m. ob 7. uri zjutraj v frančiškanski cerkvi in vabi planince in prijatelje pokojnih k udeležbi.

1— **Društvo »Treznost«** ima svoj redni sestanek v sredo, 15. t. m. ob pol sedmih zvečer na moškem učiteljišču v klavirski sobi s sledečim dnevnim redom: 1. Predavanje br. g. dr. Pirca »O plemenski higijeni«. 2. Slučajnosti. Z ozirom na prvo točko vabimo poleg članov tudi gg. učiteljiščnike in učiteljiščnice ter druge, ki se zanimajo za naš pokret. — Podpredsednik.

1— **Policijska kronika** Policija je aretirala eno osebo radi beračenja. — Ivanu Strvašniku je bilo ukradeno v Škofji ulici kolo, vredno 1250 Din, Antonu Arharju pa v Kosezah, vredno istotako 1250 Din. Policija beleži še tri manjše tatvine, dalje 5 kaljenj nočnega miru, 1 telesno poškodbo, 1 slučaj nedostojnega vedenja 1 prestopek obrtnega reda, 1 prestopek zglaševalnih predpisov, 4 prestopke pasjega kontumaca in 5 cestnih poročil. 2 fijakarja sta se v Zg. Šiški pri litrčku sprla in je eden udaril svojega tovariša tako močno po glavi s steklenico, da so ga težkoranjenega odpeljali v bolnico.

Primorsko.

»Lega Nazionale«. V nedeljo se je vršila v Trstu velika seja znanega raznarodovalnega društva »Lega Nazionale«. Predsedoval je odstavljeni tržaški župan senator Pitacco, ki se je zato izrecno pripeljal iz Rima in je imel pred sejo važne pogovore v tem vprašanju s tržaškim prefektom Castijem in fašistovskim komisarjem Barduzzijem. Seje so se udeležili poleg članov tržaškega osrednjega Gorico je zastopal senator Bombig, Zadar odvetnik Troiani. Osrednji tajnik Petronio je podal obširno poročilo o otroških vrtcih, pošolskih zabaviščih in rikreatorjih, ki so v velikem številu posejani zlasti ob drž. meji. Poudarjal je pri tem zlasti, da je našlo delovanje »Lege« posebno priznanje in pohvalo s strani proslulega šol. skrbnika Raina v Trstu. Posebno pozornost so obračali na poročilo zastopnika Zadra, ki je razlagal naloge, ki jih je stavila »Lega« na Zadar in Lastavo. Naložili so mu, naj sestavi nemudoma potreben proračun, da se takoj začne z delom. Občni zbor je bil določen za 19. decembra.

Združitev več občin v eno samo v Primorju. S kr. odlokom so bile združene občine: Senožeče, Dolenja vas, Laze, Sinadole, ki jih upravlja en sam podeštat, v eno samo občino s sedežem v Senožečah.

GLAS IZ OBČINSTVA.

Amundsenov polet na severni tečaj. K temu predavanju in filmu se je k nedeljski predstavi ob 10.30 spet prodalo kakih 50 vstopnic več kot je sedežev, čeprav se je po časopisju razglasilo, da se to ne bo več dogodilo. Prizadeto občinstvo se je po pravici zgražalo nad takim postopanjem. Pa še nekaj: Če čita človek napis predstave, je uverjen, da bo videl film **letošnjega** poleta Amundsena z vodljivim zrakoplovom »Norge« na severni tečaj. Temu pa ni tako. Film predstavlja Amundsenovo ekspedicijo v polarne kraje v l. 1918—23. Je zelo zanimiv in za vsakogar se splača, da si ga ogleda, čeprav ni to »polet na severni tečaj«. Uvodno predavanje bi lahko izostalo.

LJUBLJANSKA BORZA, torek, dne 14. decembra 1926.

Blago: Merkantilna banka, Kočevje, den. 95, bl. 95, zaklj. 95.

BORZE.

Zagreb, 14. dec. Devize: Newyork 56.553 do 56.573, London izplačilo 274.85—275.65, Pariz izplačilo 229—231, Curih izplačilo 1094.472—1097.472. Dunaj izplačilo 798.5—801.5, Berlin izplačilo 1349.8—1352.8, Praga izplačilo 167.82 do 168.62, Budimpešta izplačilo 0.0794 do 0.0797, Milan izplačilo 258—260.

Curih, 14. dec. Beograd 9.12, Newyork 517.75, London 25.105, Pariz 20.675, Berlin 123.2125, Dunaj 73.0125, Praga 15.325, Milan 23.625, Bukarešta 2.6125, Sofija 3.74, Budimpešta 0.007250.

× **Mednarodni trgovinski semenj v Bruslju** se vrši od 11. do 25. aprila 1927. Prospekte dobijo interesenti v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Listnica uredništva. Franc.

POSLANO.

Pozivno na članek v nekem tukajšnjem dnevniku o pravdi, ki jo vodimo s svojim bivšim trgovskim zastopnikom A. Lampretom v Ljubljani, ugotavljamo sledeče:

Našemu bivšemu trgovskemu zastopniku v Ljubljani smo odvzeli zastopstvo. Proti njemu izložujemo našo od njega priznano terjatev.

Namigavanja v imenovanem članku so izmišljotine, ki merijo očividno na to, da bi se na nas radi viseče pravde vplivalo, kar se pa tožencu seveda ne bo posrečilo.

V Zagrebu, dne 11. decembra 1926.

STANDARD OIL COMPANY OF JUGOSLAVIA.

Rudyard Kipling: • 116

Knjiga o džungli.

Po vasi so vpili ljudje: »Tornait so govorili s Kotukom. Pokazati mu hočejo odprt led. Prinesel nam bo zopet morskega psa.« Njihov glas se je kmalu izgubil v mrzli, prazni temi, Kotuko in dekle sta stopala blizu skupaj, vlekla za vrv ali potiskala sani skozi led, vedno proti Severnemu morju. Kotuko je trdil, da mu je Tornaq tiste skale naročila, da naj se poda na sever, in radi tega sta stopala proti severu pod Tuktuqdjung-om, severnim jelenom, pod onimi zvezdami, ki jim mi pravimo Veliki medved ali voz.

Noben Evropejec ne bi naredil pet milj na dan čez tisto ledeno skalovje in ostrorobo ledovje. Toda ta dva sta dobro vedela, kako je treba kreniti z roko, da sta spravila sani okoli ledenega griča, kako suniti, da jih dvigneta iz razpoke v ledu, koliko moči je treba, da se nekolikokrat mirno udari z glavico kopja in naredi pot, ko je vse videti brezupno.

Dekle ni izpregovorilo besedice, ampak je povesilo glavo in dolge rese iz rosomahovega kožuha, ki so ji obrobljale hermelinovo kukulico, so ji vihrale čez široki temni obraz. Nebo nad njima je bilo žametasto črno z rdečimi prameni na obzorju, kjer so velike zvezde gorele kot poulične svetilke. Včasih je švignil zelenkasti val severnega sija po visokem nebeškem oboku, plapolal liki zastava in izginil; ali pa je iz teme prisvetil meteor, puščajoč mrščo isker za seboj in odhitel v temo. Videla sta razdrapano, razruvano površino ledu, obrobljeno s čudnimi barvami, rdeče, bakreno, modrikasto; ob navadnem svitu zvezd pa je bilo vse videti zmrzlosivo. Jesenski viharji so mogončo vzruvali led, tako da je bil takorekoč videti kot zmrznjen potres. Vsepovsod so bile grape in globeli v ledu, luknje podobne jamam, kjer kopljejo droben pesek, grude in raztreseni kosci, primrznjeni k prvotnim tlom ledu; narti starega črnega ledu, katerega je bil kak vihar pogreznil pod površino novega ledu, kakor žaga nazobčani robovi ledu, ki jih je izrezal sneg, ki leti pred vetrom, in pogreznjene jame, ki so v obsegu trideset, štirideset oralov ležale pet, šest čevljev pod gladino ostale pokrajine. Iz majhne daljave so se ti te grude videle kakor morski psi ali mroži, prevrnjene sani ali lovci, ali pa celo sam veliki deseteronogi beli Duh-medved; a vzlic vsem tem fantastičnim oblikam, ki so bile videti, kakor da bi zdaj zdaj oživele, ni bilo slišati nobenega glasu, niti najrahlejšega odmeva kakega glasu. In po tej tišini in po tej puščavi, kjer so švigali in ugaševali nenadni siji, so se premikale sani in dvojica ljudi, ki sta jih vlekla, liki prividi v hudih sanjah — hudih sanjah konca sveta na koncu sveta.

Ko sta se utrudila, je Kutoko naredil jako majhno kočo v snegu, polhišo ji pravijo lovci, kamor sta se stisnila s popotno svetilko in skušala otajati zmrznjeno meso morskega psa. Ko sta se naspala, se je pot pričela znova — trideset milj na dan, da sta prišla pet milj proti severu. Dekle je vedno molčalo, Kotuko pa je mrmral sam pri sebi in prepeval pesmi, ki se jih je bil naučil v pevski hiši, poletne pesmi, pesmi o severnem jelenu in lososu, ki so bile ob tem času silno malo umestne. Včasih je dejal, da sliši Tornaqo, ki mu govori, in nato je zletel kakor divji na vrh ledenega griča, mahal z rokami in glasno vpil s pretečim glasom. Da povemo resnico, Kotuko je bil trenutno skoraj blazen, deklica pa je bila prepričana, da ga vodi njegov duh-varuh in da se bo vse dobro steklo. Zaradi tega ni bila iznenadena, ko ji je na koncu četrtega marša Kotuko, ki so mu oči žarele liki ognjeni kroglji, povedal, da jima Tornaq sledi po snegu v obliki dvoglavega psa. Dekle se je ozrlo proti kraju, kamor je Kotuko kazal, in zdelo se ji je, kakor da bi neka stvar izginila v globel. Človeško bitje vsekakor ni bilo, a bilo je splošno znano, da se Tornaq najrajši prikazuje v obliki medveda, morskega psa in drugih živali.

(Dalje prih.)

„Vinocet“ tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernеje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

TRIKO-PERILO

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nvgavice, dokolenice, nahrbtnikt za šolarje in lovce, dežniki, kloti, šifoni, žepni robci, palice, vilce, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, in brivce

edino le pri tvrdki

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika

Najnižje cene! Na veliko in malo

TISKARNA „MERKUR“

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 332. TELEFON ŠTEV. 332

Se priporoča za vse v tiskarsko stroko spadajoča dela.

Za jugoslovanski patent št. 2145 od 1. septembra 1923 na:

„Samoindukcijski vitel, predvsem za samoindukcijsko obtežbo telefonskih daljnovodov“

(Selbsinduktionsspule vorzugsweise zur Selbstinduktionbelastung von Fernsprechleitungen) se iščejo kupci ali odjemalci licenc.

Cenj. ponudbe na: MILAN ŠUKLJE, Ljubljana, Šelenburgova ulica 7.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 para, debelo tiskano Din 1·—.

Gospodinja

išče mesta pri boljšem gospodu event. vdovcu z dvemi ali tremi otroki. Vajena je vseh hišnih del kakor tudi šivanja. Ponudbe prosi na upravo lista pod »Dobra gospodinja«.

Kontoristinja

vešča vseh pisarniških del ter obvlada perfektno hrvatski in nemški jezik išče primernega mesta v pisarni. Gre tudi nekaj mesecev brezplačno. Ponudbe prosi na upravo lista pod »Marljiva«.

Akademik

sprejme poučevanje srednješolca. Vešč je tudi italijanščine. — Ponudbe na upravo lista pod »Pouk«.

Steklena

strešno opeko imajo stalno v zalogi Združene opekarne d. d. v Ljubljani

KOKS - ČEBIN

Wolfova 1/II. - Telef. 56.

Pravkar je izšla knjiga

Izidor Cankar:

Uvod v umevanje likovne umetnosti

8°, 224 strani, 48 slik. — Broš. 62 Din, v platno vezana 70 Din.

Sezite po knjigi, ki je najlepši božični dar!

Naroča se pri Narodni galeriji v Ljubljani.

Širite „Nar. Dnevnik“.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Delniška glavnica Din 50,000.000·—
Skupne rezerve nad Din 10,000.000·—

Centrala:
LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA.

Podružnice:
Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Gorica, Trst. AGENCIJA: Logatec.

Brzojavni naslov: Banka Ljubljana.
Tel. št.: 261, 413, 502, 503 in 504.

Se priporoča za vse bančne posle.

Izdajatelj: Aleksander Železnikar. — Urejuje: Vladimir Svetek. — Za tiskarno »Merkur« odgovarja: Andrej Sever. Vsi v Ljubljani.